

Úvodní stránka>Rodinné věci a dědictví>Rodičovská zodpovědnost – právo péče o dítě, právo na styk s dítětem

V oblasti občanskoprávní budou podle práva EU pokračovat probíhající řízení a řízení zahájená před koncem přechodného období. Portál e-Justice bude na základě vzájemné dohody se Spojeným královstvím uchovávat příslušné informace týkající se Spojeného království do konce roku 2022.

Rodičovská zodpovědnost – právo péče o dítě, právo na styk s dítětem

Skotsko

1 Co znamená pojem „rodičovská odpovědnost“ v praxi? Jaká jsou práva a povinnosti osoby s rodičovskou odpovědností?

Ve Skotsku se práva a povinnosti rodiče nazývají „rodičovskými povinnostmi a rodičovskými právy“ (dále jen „rodičovské povinnosti a práva“).

Osoba s rodičovskou odpovědností k dítěti by měla, pokud je to proveditelné a v zájmu dítěte:

- zabezpečit a podporovat zdraví dítěte, jeho rozvoj a blaho,
- dítě usměrňovat a vést způsobem odpovídajícím stupni vývoje dítěte,
- pokud dítě nežije s rodičem, udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s dítětem,
- jednat jako zákonný zástupce dítěte.

Osoba má určitá práva, aby mohla plnit své povinnosti. Rodičovská práva:

- zajistit, aby dítě žilo s ním, nebo jinak upravit bydliště dítěte,
- kontrolovat, usměrňovat nebo vést výchovu dítěte způsobem přiměřeným stupni vývoje dítěte,
- pokud dítě nežije s rodičem, udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s dítětem,
- jednat jako zákonný zástupce dítěte.

2 Kdo obvykle nese rodičovskou odpovědnost vůči nezletilému?

Matka dítěte má rodičovské povinnosti a práva automaticky. Otec dítěte bude mít rodičovské povinnosti a práva, pokud:

- byl ženatý s matkou v době početí nebo později
- ke dni 4. května 2006 nebo později společně s matkou zaregistroval narození dítěte
- on a matka uzavřeli a zaregistrovali smlouvu v předepsané formě (viz odpověď na otázku č. 5)
- soud mu je přiznal.

O rodičovské povinnosti a práva může soud požádat každý, kdo má o dítě zájem.

3 Pokud rodiče nejsou způsobilí nebo si nepřejí nést rodičovskou odpovědnost vůči svým dětem, je možné místo nich jmenovat jinou osobu?

Ano. Soud může přiznat jiné osobě, než je rodič, rodičovské povinnosti a práva, nebo může ustanovit určitou osobu opatrovníkem dítěte.

4 Jestliže jsou rodiče rozvedeni nebo žijí odděleně, jak se stanoví rodičovská odpovědnost pro budoucnost?

V případě rozvodu nebo rozluky rodičů nemá toto samo o sobě vliv na to, kdo má rodičovské povinnosti a práva. Pokud se rodiče nemohou shodnout na tom, co je pro jejich dítě nejlepší, může jeden nebo oba požádat soud o rozhodnutí. Soud musí jako prvořadé hledisko uvážit blaho dítěte. Rozhodnutí nesmí vydat, ledaže by to bylo pro dítě lepší, než kdyby rozhodnutí nevydal. Soud musí rovněž s ohledem na věk a zralost dítěte zohlednit názory dítěte.

5 Jestliže se rodiče dohodnou na otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké náležitosti musí splnit, aby tato dohoda byla právně závazná?

V případě dohody, která rodičovské povinnosti a práva přiznává otci, musí být dohoda uzavřena v předepsané formě a musí být zaregistrována, aby nabyla právní účinky. Formulář je k dispozici na [internetových stránkách skotské vlády](#).

Každý rodič musí dohodu podepsat v přítomnosti jednoho svědka, který musí být ve věku 16 let nebo starší a který musí dohodu rovněž podepsat. Tatáž osoba může dosvědčit oba podpisy. Dohoda musí být zaregistrována v rejstříku Books of Council and Session, přičemž matka má i nadále rodičovské povinnosti a práva, jež měla v době podpisu dohody.

6 Jestliže se rodiče nedohodnou o otázkách rodičovské odpovědnosti, jaké jsou alternativní prostředky pro vyřešení sporu bez účasti soudu?

Existují různé způsoby „alternativního řešení sporů“. K nim patří:

- rodinná mediace (kdy mediátor umožňuje rodinným příslušníkům hovořit o svých obavách, hledat možnosti a dohodnout se na dalším postupu)
- mediace za účasti právníka (v případě, že mediátorem je právník, který má rovněž kvalifikaci v oblasti mediace)
- rozhodčí řízení (kdy se strany dohodnou na jmenování osoby zvané „rozhodce“ za účelem vyřešení sporu a jsou rozhodnutím rozhodce vázány)
- právo spolupráce (Collaborative Law) (v případě, kdy mají obě strany advokáta a advokáti souhlasí s tím, že se pokusí vyřešit spor mimosoudní cestou)

7 Jestliže se rodiče obrátí na soud, o jakých otázkách týkajících se nezletilého může soud rozhodnout?

Soudce může vydávat rozhodnutí týkající se:

- rodičovské odpovědnosti,
- rodičovských práv,
- opatrovnictví,
- správy majetku dítěte.

8 Jestliže soud rozhodne o svěřením dítěte do péče výlučně jednomu z rodičů, znamená to, že tento rodič může rozhodovat o všem, co se tohoto dítěte týká, aniž by to musel konzultovat s druhým rodičem?

Na rozhodnutích týkajících se dítěte by se měly podílet všechny osoby s rodičovskými povinnostmi a právy ve vztahu k dítěti. Pokud má rodičovské povinnosti a práva pouze jeden z rodičů, může o všech záležitostech rozhodnout bez konzultace s druhým rodičem.

9 Jestliže soud rozhodne o společné péči rodičů, co to v praxi znamená?

Pokud mají plné rodičovské povinnosti a práva ve vztahu k dítěti oba rodiče, mají oba právo žít s dítětem nebo jinak upravit bydliště dítěte. Pokud dítě žije s jedním z nich, má druhý rodič právo udržovat pravidelné osobní vztahy a přímý styk s dítětem.

Obecnou zásadou je, že pokud je to možné, měli by oba rodiče přispívat k výchově svých dětí, je-li to proveditelné a v zájmu dítěte. Pokud se rodiče nemohou dohodnout, může soud určit, s kým má dítě bydlet a kdy. Je možné, že soud nařídí, aby dítě bydlelo v různém čase u různých osob.

10 Na jaký soud nebo úřad je třeba se obrátit s žalobou přiznání o rodičovské odpovědnosti? Jaké náležitosti je nutno dodržet a jaké dokumenty je třeba předložit?

I. Žalobu týkající se rodičovské odpovědnosti lze podat buď u soudu Court of Session, nebo u soudu Sheriff Court. Návrh lze podat v rámci běžného řízení ve věci rozvodu nebo rozluky.

ii. Rozhodnutí o tom, na který soud se obrátit, je věcí osobní volby. Není-li projednávána žaloba na rozvod nebo rozluky, je Court of Session příslušný k rozhodování o návrhu na vydání rozhodnutí o rodičovské odpovědnosti, pokud má dítě obvyklé bydliště ve Skotsku, a Sheriff Court má pravomoc rozhodnout o takové žalobě, pokud má dítě obvyklé bydliště v soudním obvodu (Sheriffdom), v němž se soud zeměpisně nachází.

[Internetové stránky Skotské soudní služby \(Scottish Courts and Tribunals Service\)](#) obsahují mapu, která ukazuje umístění soudu a uvádí adresy a kontaktní údaje.

iii. Návrh týkající se rodičovských povinností a práv musí být podán u Court of Session ve formě předvolání a u Sheriff Court ve formě počátečního návrhu na zahájení řízení. Stejně jako v případě žalob na rozvod má každý soud svůj vlastní soubor pravidel, která stanoví formu, jakou by měl návrh mít. Viz bod 11 odst. 6 na stránce o [rozvodu](#).

Náležitosti a dokumentace

iv. Za podání takového návrhu se u kteréhokoli soudu hradí poplatek. Viz bod 11 odst. 8 na stránce o [rozvodu](#), pokud jde o případné osvobození od poplatků.

v. U každého typu návrhu musíte předložit výpis ze záznamu o narození dítěte. Soud nepřijme fotokopii ani zkrácenou formu osvědčení.

11 Jaké řízení se v těchto případech používá? Existuje zrychlené řízení?

Pro návrhy tohoto typu není k dispozici žádný zjednodušený postup. Postupy stanoví pravidla, na něž se odkazuje v bodě 11 odst. 6 na stránce o [rozvodu](#). Je-li to považováno za nezbytné, je možné se domáhat předběžného opatření.

12 Mohu získat právní pomoc na pokrytí nákladů řízení?

Poradenství a pomoc ve věcech rodičovské odpovědnosti jsou dostupné s výhradou obvyklého povinného testování finanční situace. Občanská právní pomoc je k dispozici rovněž ve věcech rodičovské odpovědnosti, s výhradou tří obvyklých povinných testů týkajících se finanční způsobilosti, přiměřenosti a pravděpodobné příčiny.

13 Je možno se odvolat proti rozhodnutí ve věci rodičovské odpovědnosti?

Ano.

14 V určitých případech může být nezbytné obrátit se na soud, aby rozhodnutí ohledně rodičovské odpovědnosti vymohl. Jaký postup se v těchto případech použije?

Může být zahájeno řízení v téže věci z důvodu nedodržení soudního rozhodnutí. V případě nedodržení rozhodnutí může být zahájeno řízení o pohrdání soudem.

15 Co bych měl učinit, aby bylo rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě, uznáno a vykonáno v tomto členském státě?

Pokud chcete vykonat rozhodnutí z jiného členského státu, je záležitost upravena nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 (obecně známé jako Brusel IIa). Rozsudek jiného členského státu o výkonu rodičovské odpovědnosti související s dítětem je vykonatelný ve Skotsku, pokud 1) byl podán návrh a 2) v důsledku toho bylo rozhodnutí prohlášeno za vykonatelné ve Skotsku.

Postup pro podání tohoto návrhu je stanoven ve skotských právních předpisech. Návrh je nutno podat soudu Court of Session a musí k němu být přiloženy konkrétní písemnosti (které jsou uvedeny v nařízení Brusel IIa). Může být užitečné, vyžádat si právní radu v této věci.

Podle nařízení Brusel IIa jsou některá rozhodnutí vykonatelná v ostatních členských státech, aniž by bylo nutné prohlášení vykonatelnosti.

16 Na který soud v tomto členském státě bych se měl obrátit, chci-li napadnout uznání rozhodnutí o rodičovské zodpovědnosti, které bylo vydáno soudem v jiném členském státě? Jaký postup se v těchto případech použije?

Pokud chcete napadnout rozhodnutí z jiného členského státu, je záležitost upravena nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 (obecně známé jako Brusel IIa). Nařízení Brusel IIa uvádí důvody, na jejichž základě není rozhodnutí uznáno.

Návrh je nutno podat postupem stanoveným ve skotských právních předpisech. Návrh se podává podat soudu Court of Session a musí k němu být přiloženy konkrétní písemnosti (které jsou uvedeny v nařízení Brusel IIa). Může být užitečné, vyžádat si právní radu v této věci.

Podle nařízení Brusel IIa jsou některá rozhodnutí vykonatelná a uznána v ostatních členských státech, aniž by bylo nutné prohlášení vykonatelnosti.

17 Jaké právo použije soud v řízení o rodičovské zodpovědnosti, jestliže dítě nebo strany nežijí v tomto členském státě nebo mají různou státní příslušnost?

Je-li příslušný soud ve Skotsku, bude obecně uplatňovat skotské právo. Pokud se má za to, že se určitá otázka řídí relevantním cizím právem, které se liší od skotského práva, musí být toto právo potvrzeno a prokázáno. Mohou nastat neobvyklé okolnosti, kdy se strany dovolávají cizího práva, přičemž skotský soud může v tomto případě vzít toto v úvahu.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice vítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 09/08/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.